

Umělecký ředitel Činohry ND: Daniel Špinar

Ředitel Činohry ND: Michal Dočekal

Anja Hillingová

SPOLU/SAMI

(Hra o třech částech)

Jedna noc, šest lidí, tři příběhy. Bezdomovec miluje nemocnou pouliční muzikantku, ale bojí se ji oslovit. Dva homosexuálové v baru hledají blízkost, ale nechtějí se přiblížit. Muž omylem zazvoní u dveří a žena, která mu otevře, ho pozve dál. Postavy o svých setkáních trochu vyprávějí a trochu je znovu prožívají. Nejde o velké dějinné události, spíš o obyčejné příběhy lidí ve velkoměstě, lidí, kteří jsou hodně sami, ale na chvíli taky spolu. Tři životní situace podané se syrovostí, intenzitou a naléhavostí, která bere dech. Hra byla poprvé uvedena v roce 2006 v berlínském Maxim Gorki Theater a autorka za ni získala řadu ocenění.

Česká premiéra: 12. listopadu 2015 na Nové scéně

Anja Hillingová **SPOLU/SAMI**

(Hra o třech částech)

Překlad: Tereza Semotamová

Režie: Daniel Špinar

Dramaturgie: Marta Ljubková

Výprava: Lucia Škandíková

Light designer: Ondřej Kyncl

1. Protection

VALACH David Matásek

LUCY Kateřina Holánová

2. Fantomové

MARCO Filip Rajmont

MARC Igor Orozovič

3. Nadiny oči

NAĎA Tereza Vilišová

LEON Martin Pechlát

Anja Hillingová se narodila v dolnosaském městě Lingen. Vystudovala germanistiku a divadelní vědu na univerzitě v Mnichově a dále scénické psaní na Univerzitě umění v Berlíně, kde dosud žije. Vyučovali ji dramatici Oliver Bukowski a Jürgen Hofmann, známí odklonem od tradičního psaní. Po prvních hrách se dostavily první úspěchy: pozvání na Stückemarkt berlínského divadelního festivalu Theatertreffen (2003), ocenění Talent roku v anketě časopisu Theater heute (2005) nebo pozvání na Mülheimer Theatertage (2005). Jméno Anji Hillingové se záhy zařadilo po bok mladých úspěšných německých dramatiků současnosti, kteří píšou na zakázku – v posledních letech především pro Thalia Theater v Hamburku či vídeňský Schauspielhaus. (...)

Hillingová neklade důraz na jednání, ale na duševní pochody na pozadí jednání postav. Předkládá nám jejich protokol myšlení. Pronikáme tak do jejich nitra, které nám odhaluje se vším všudy: jsme svědky toho, když hrdinové reflektují, plánují, sní, ale také lžou sami sobě a hrají si na někoho, kým nejsou. Jako bychom to sami neznali ... Divák se ocitá na hraně mezi soucitnou identifikací s postavou a odcizením, kritickým vymezením se vůči ní.

S tím je spojený i jazyk her a jejich typografické uspořádání. I Hillingová propadla trendu věty trhat do sloupců a nepoužívat interpunkci, čímž uvádí inscenátory do nejistoty. Jazyk je kusý a strohý a přitom se na nás valí tok slov vyznačující se bezbřehostí a necenzurovaností. Hillingová předkládá propracované „symfonie“ (slunečně temných dní) – mnohé monology a dialogy, které splývají, lze číst jako volné verše. V kombinaci – v pozdějších dramatech – i se scénickými poznámkami, které nejsou jen technickým doprovodem, ale svébytnou, epicky pojatou součástí textu.

Samota čtyř stěn, touha, ale více strach otevřít se druhému, iritující křehkost lidských pout, mávání iluzím a idealizování časů minulých, příroda, která je spíše nebezpečná než okouzluje, děsivá neřešitelnost civilizačních problémů – to jsou témata niterných pocitů Anji Hillingové, která nás v budoucnu svými symfoniemi ještě určitě překvapí.

Vybráno z textu Terezy Semotamové *Každý žije sám pro sebe*, který otiskujeme v programové brožuře k inscenaci.

Anglické slovo *protection* se do češtiny může přeložit jako ochrana, záštita. Přesně tak – Protection – se jmenuje hra německé dramatičky Anji Hillingové, text, který přinesl Daniel Špinar s tím, že ho už dlouho touží inscenovat. Stáli jsme před zásadním problémem: anglické slovo v německém kontextu funguje jinak než u nás v Česku. Představí si pod tímhle názvem někdo něco? A tak jsme poprosili autorku, aby nám dovolila hru přejmenovat s ohledem na domácí prostředí. Neváhala – a my jsme se pokusili do názvu vtělit ústředí dilema celé hry. Být s někým, nebo být sám? Asociace na písničku britské kapely Massive Attack, z níž vychází autorka, se nám nezdála u nás dost silná. A my jsme chtěli téhle skvělé, smutné, napínavé, vzrušující hře pomoci mezi diváky. A tak se z Protection stalo Spolu/Sami.

Není to jediný posun, k němuž jsme se uchýlili – posun, kterým prochází řada her při inscenování, málokdy však texty tak současné. Protection je hra explicitně zasazená do Berlína. První část, která dala název celému textu, se odehrává v berlínských ulicích, ve zcela konkrétních lokalitách. Zejména na Oberbaumském mostě (Oberbaumbrücke), kde přespává hlavní hrdinka Lucy – tenhle most je tradičním místem berlínských bezdomovců, je to fascinující stavba, dvoupatrový most přes Sprévu, spojující čtvrti Friedrichshain a Kreuzberg, které byly rozděleny berlínskou zdí. Znalec Berlína (natož rodilý Berličan) si umí představit Lucyinu cestu z Východního nádraží přes neutěšenou Mühlenstrasse (kde dodnes zůstaly zbytky zdi). Jenže text má takovou sílu, že neznalost reálného prostředí nevadí. Bezútěšnost popíjení tvrdého alkoholu pod mostem, nemožnost pořádně se vyspat, nemoci a slabost – to je působivější a hlavně důležitější než berlínská topografie. Spolehli jsme se na slova a zeměpis nechali být.

V části Fantomové autorka předepisuje „nějaký klub v Berlíně“, ale „nějaký klub“ podobného typu se nachází v každé evropské metropoli, Prahu nevyjímaje. Univerzalita této povídky nám dovolila nezměnit ani jediné slovo.

K největšímu posunu jsme se rozhodli v případě třetí části, a ten se odráží hned v názvu. V originále se povídka jmenuje Nazifiny oči, a hlavní hrdinka je Turkyně Nazife Korucu. Její „prdel“, jak se píše v textu, je „kebabácká“, nikoliv východní. Povídka se odehrává ve „starém domě v Berlíně“ a stejně jako ve Fantomech, ani zde nejde o místa vnějšího světa, ale o uzavřený prostor univerzálního typu. Jen do něj nevstupují dva gayové, ale dva lidé různých národností – Němec (Evropan) a Turkyně. V německé situaci mají samozřejmě Turci svoje specifické asociace: Turci jsou v Německu nejpočetnější minoritou (žije jich tam zhruba 2,5 milionu), zatímco u nás jich nejsou ani dva tisíce. Hledali jsme analogii, která by do textu vnesla prvek něčeho známého, pochopitelného, aby se z povídky už tak dost motivicky zamotané nestalo ještě něco vzdáleně exotického. Ukrajinci na našem území patří mezi nejvíce se rozrůstající menšiny, často působí v dělnických, nekvalifikovaných profesích (ženy jako uklízečky), nesou určité stigma společenského dna, a z toho pramenící osamělosti. Proto jsme Nazife změnili v Nađu – abychom z ní udělali postavu bližší domácímu publiku. V textu se nemuselo měnit nic – kromě formulace zmíněné výše ...

Zásah do textu nemusí nutně znamenat dramaturgickou nebo režijní svévůli. Cílem každé inscenace je co nejnaléhavěji, nejintenzivněji oslovit současníky, lidi, kteří přijdou do divadla právě dnes. Je-li hra Anji Hillingové současná, vypovídající o našem dnešním problému s osamělostí, pak věříme, že všechny změny nám inscenační verzi přibližují. A jak to napsala autorka sama, si můžete přečíst v programu, který přináší hru v původní verzi.

Vybráno z textu Marty Ljubkové *Bezpečí být spolu – a nebo sám*, který otiskujeme v programové brožůře k inscenaci.

Psaní her je hledání – rozhovor s Anjou Hillingovou

Píšete pro divadlo. Proč jste si vybrala právě tenhle typ komunikace se čtenářem (divákem)?

Zpočátku to byla náhoda. A pak už jsem neměla jinou volbu. Hledám formu, hranice, úskalí – jak vyprostit slovo z tohoto zhuštěného stavu. Hledám stále dál.

Jaká je podle vás situace a postavení současné německé hry?

Nyní je mnohé v pohybu. Nejen že se propojují jednotlivé disciplíny – slovo a tanec, tělo jako báseň, zvuk jako základ dramatu atd., ale také řeč, gesta, současné jevy se mísí s klasickými příběhy, samotou virtuálních démonů, krizí rodinného dramatu, tématem Evropy jako figurky atd. Německo je neúnavně neúnavné místo, na jevišti to občas projevuje velmi chladně...

Způsob psaní her se za posledních deset let diametrálně proměnil. Uvažujete o svém psaní i teoreticky, nebo tvoříte spíš „intuitivně“?

Sleduji to, co mě nenechává v klidu... Asi je to spíše intuitivní, než teoretické. Tyto pojmy nemají žádný vliv na mou práci.

V českém kontextu se často mluví o tom, že jednotlivé generace umělců spolu nespolupracují, je tomu v Německu jinak? Cítíte se být součástí nějaké „generační vlny“ nebo skupiny?

Vím, co myslíte. Myslím, že v Německu tohle odloučení také existuje. Ale vždycky tomu tak nebylo. Mně osobně ale připadá těžké řadit se k nějaké generaci. A tomu tak zase naopak bylo vždycky.

Protection (Spolu/Sami) je hra o individuálních osudech, intimních vztazích, přesto má podle mě silný společenský aspekt. Jaká témata se vás osobně dotýkají?

Zajímá mě člověk ve svých mezních situacích, křečích. Jazykově, sociálně, emociálně. A také prostředí, ve kterém se musí pohybovat – byt, město, čas, práce, příroda... Pohyb z vnějšího a vnitřního světa do jedné jediné figury. Překračování hranic. Rozklad. Konec odloučení. Utopie.

S jakými pocity dáváte svůj text všanc „cizím“ lidem – režisérům, dramaturgům, hercům, dokonce překladatelům?

Je to hezký pocit. Vznikne spojení, které je založeno na absolutní důvěře. Můžeme si být blízko, aniž bychom se viděli. Rozhodně pro mě není tolik důležité, jestli se mi nakonec inscenace „líbí“, jako to, jestli cítím opravdový úmysl, se kterým vznikla.

Těšíte se na inscenaci v České republice? Nevadí vám, že jsme změnili titul hry?

Uvedení mé hry u vás je pro mě velkou ctí. Česká republika je odtud tak blízko a mně přitom stejně vzdálená jako moje vlastní nitro. Proč jste změnili titul, je pro mě hádankou, kterou snad ještě rozluštím.

Videotrailer k inscenaci bude ke stažení na videokanálu Činohry ND na www.youtube.com

Fotogalerie ze zkoušek na profilu Činohry na sociální síti [Facebook.com](https://www.facebook.com)

Fotograf inscenace: Martin Kámen

Kontakt pro média:

Tomáš Staněk, public relations

tel: 224 902 126, mobil: 605 207 249, e-mail: t.stanek@narodni-divadlo.cz

www.narodni-divadlo.cz

www.cinohraND.cz

NA PARTNERSTVÍ ZÁLEŽÍ

KB

**GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA**

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

ŠKODA

AUTOCONT

PATRON OPERY ND

NADAČNÍ
FOND

BOHEMIAN
HERITAGE
FUND

PARTNER INSCENACÍ ND

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

Prof. Dr. Dadjá Altenburg-Kohl

KOLOWRAT KRAKOWŠTÍ

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

mediální skupina **mafra**

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

 Česká televize

 Český rozhlas

RESPEKT

Prager Zeitung

 PAMA
MEDIA MARKETING SERVICES

Echo24.CZ

 euroawk
THE GREAT OUTDOORS

euro

E15

 PARLAMENTNÍ
LISTY.CZ